

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1928

1. števil.

Beli prebivalci naših visokih planin

Kamorkoli se ozremo, povsod vidimo, kako mogočno je Stvarstvo in kako skrbi za svojega otroka — prirodu. Pomislimo sanjajo to, koliko bi trpeli gozdovi, ako bi ne odpadlo v jeseni listje iz drevja. Na kosmatih vejah bi se nabral sneg in bi polomil drevje. Iglavci, ki obdržijo čez zimo svoje zelene suknje, pa imajo vsi veje tako prirojene, da iz njih sneg lahko zdrsne in da se tudi pod težko sneženo odejo skrivajo, dokler se ne oproste nevarne teže. Mecesni, ki imajo vejevje izraščeno drugače in bi jim lahko škodoval sneg, pa tudi navadno pravočasno slečejo svoje letinske oblačilce. Rušje, to je nizko borovje, ki pokriva najvišje obsežne gorske planjave, pa nikoli ne izraste visoko, ker drugače bi ga polomili hudi gorski viharji. Da ga ne polomi sneg pa ima izredno čvrste, dolge vitke veje, katerih ne polomi še tako debela snežna odeja, katera ga pokriva včasih kar skozi dve tretjini leta. Za vse skrbi Stvarstvo. Živali, ki se hranijo z različnimi semeni in sadeži ali pa tudi z žuželkami, katerih ne dobijo v hudih zimskih dneh, te brez nadaljnjih zlih posledic prespijo hude, burne case. Pticam, katere bi pri nas v zimi morale poginiti od lakote, je priroda dahnila smisel za potovanje in jih vodi preko visokih gora in širnega morja.

Med najmodrejša dela Stvarstva pa spada tudi menjanje diake, odnosno barv. Živali so v različnih letnih časih različno barvane, navadno tako, da je njih barva kolikor mogoče prikladna kraju, kjer bivajo navadno.

Vzemimo za primer divje koze. Pri teh so mnogi mnemja, da njih črna zimska suknja ni dobra, ker se preveč razlikuje od belega snega. Kdor pa je lovil to plemenito divjad, ki je kras naših planin, bo vedel, da se črne divje koze, posebno ako mirno stoje ob pečinah, ali med drevjem opazi prav težko. Vsi predmeti izgledajo v snegu črni in radi tega je tudi črna barva divjih koz prav primerna, gotovo bolj, kakor njihova rujava letna, katera bi gotovo mnogo bolj odsevala od raznih v snegu črno izgledajočih predmetov. Najbolj značilna kritna barva pa je gotovo snežno bela, katero dobe še pred pričetkom zime in jo izgube z nastopom zelene pomladi naši najvišji planinski prebivalci, kateri višin ne zapustijo niti v najhujši zimi. — Planinski zajec, polbrat našega poljskega dolgovhca in pa snežni

Planinski zajci

Planinski jerebi

jereb sta čez poletje ter del jeseni in pomladi rujavkasto siva, kakor pečino in prod, kjer je njihova prava domovina, v zimi pa snežno bela.

Le malo ljudi pri nas pozna te dva večna planinca, kljub temu, da jih je še precej in da jih večkrat srečamo, a navadno le v njihovi letni obleki. Ljudem niti na misel ne pride, kadar spodijo v poletju te dve živalici; vsakdo jih zamenja z njihovimi dolinskimi polbrati, to je z navadnim zajcem in gozdnim jerebom. Kadar sta pa bela, takrat le malo kdo poseti njih imenitna bivališča.

Planinski zajec prebiva po vseh naših Alpah in sicer prične njegovo pravo bivališče v višinah nad 1000 m. Naletimo ga pa včasih tudi dosti nižje, v raznem predgorju visokih planin, kamor pa prihaja le prav redko in za kratko dobo. Po velikosti se prav nič ne razlikuje od poljskega zajca. Nekateri so večji, drugi zopet manjši, kolikor so pač stari in tudi od hrane to odvisi mnogo. V poletni barvi so bolj sivkasto rujavi in manj progasti kot dolinci, pozimi, kakor že omenjeno, pa so čisto beli, le konice uhljev in repkov so črne. Šapice imajo pa več kot še enkrat širje od drugih zajcev. Ali tudi s tem jim je priroda znatno olajšala življenje. Kakor se človek, kadar hodi po mehkem snegu, poslužuje krpljev, ali takozvanih snežnih obročev, da se ne udara pregloboko v sneg, tako je tudi priroda poskrbela za svoje planinske varovance in jim ustvarila široke šapice. Domovina planinskih jerebov, bevk ali snežnih putk, kakor jih že imenujejo naši planinski prebivalci, pa prične še precej višje, kakor ona planinskega zajca. Tam gori visoko, kjer samujejo posamezni mecesni in preiščujejo o starih lepih časih od divjih viher oguljeni samotari trši, tamkaj so doma bivke. Beli dan zagledajo, ko izlezejo iz jajec, znešenih pod krivim dolgovejim rušjem. Takoj nato jih odvede skrbna mati na zelene gorske plane, kjer se pasejo in hranijo z različnimi žuželkami in ličinkami. Ko pa je pokrita poletna miza s črnimi

in rdečimi jagodami, takrat je za njih pač najlepši čas in hitro rastejo. Ko dozore močnice in brusnice se navadno družinica razdeli in odidejo posamezni pari. Kmalu na to pričnejo menjati obleko in tekom enega meseca so že popolnoma beli kakor deklice pri procesiji.

Slavnoznanca Šentpeterska kasarna v Ljubljani, nekdanj vojašnica domačega pešpolka, sedaj pa zavetišče Rusov, ki so pribežali pred boljševiki iz svoje domovine k nam

Levo:

Vojvoda Boža Petrović-Njegoš, naj bližnji sorodnik črnogorske vladarske hiše, večkratni ministrski predsednik in notranji minister ter poveljnik črnogorske armade 1. 1876-1878, je umrl te dni na Cetinju v starosti 73 let

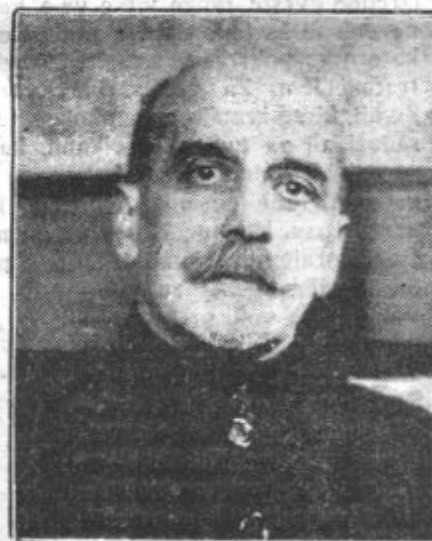
Desno:

Pogled v rusko knjižnico v Ljubljani, kjer se zbirajo Rusi iz vse Slovenije

Levo:

Naši najboljši smučarji, ki se pod vodstvom Norvežana inž. Hanssena (na sredi) v okolici Kranjske gore na svetovne smuške tekme v Švici, ki se imenujejo olimpijske in se jih udeležijo zastopniki vseh kulturnih narodov na svetu

Aleksander Vasiljevič Popov, predsednik ruske kolonije v Sloveniji, ki šteje nekaj sto oseb

Levo:

Franc Kristan, ugleden gospodar na Viču in brat bivšega ministra Antona Kristana, je šel v noči od 2. na 3. t. m. ponoči po železniški progi domov, kjer ga je zagrabil vlak, mu zmečkal glavo in desno roko ter odrezal nogo, da je bil na mestu mrtev

Delavska hiša na Francoskem, v kakoršnih prebivajo tudi naši rojaki, ki so v velikem številu tja za kruhom in se nas vedno spominjajo kot naročniki našega lista

Društvo rokodelskih pomočnikov v Črni na Koroškem

Joško Lah, posestnik na Polenšaku v Slov. goricah, je pred kratkim umrl. Bil je soustanovitelj več naprednih organizacij in izredno agilen delavec za narodno in napredno stvar.

Levo:

Gustav Ropotar, ki se je po deželi in v Ljubljani izdajal za dr. Černeja in zdravil ter sleparil ljudi ter jih oškodoval za velike vsote. Kogar je osleparil kot »zdravnik« in ga spozna po naši sliki, naj javi Policijski direkciji v Ljubljani, kjer ga imajo pod ključem.

Naši fantje-letalci na letališču pri Zemunu, kjer jih predstojniki smatrajo za najpogumnejše in najbistrejše svoje moštvo

Levo:

Grad Peterhof v okolici Leningrada, nekdanjega Petrograda, je bil nekoč živahen carski dvor, danes je pa tih muzej

Levo:

Fotografski atelje Davorina Rovška v Kolodvorski ulici v Ljubljani, ki ga je vpepelil požar minuli ponedeljek ponoči. Lastnik, ki je bil lani okraden, tudi po deželi znan fotograf, je oškodovan za 250.000 Din

Knez ali maharadža iz Burdvana v Indiji plačuje 85 milijonov dinarjev davka na leto in je najbogatejši državljan Velike Britanije. Prišel je v London k zdravniku, ker je težko bolan in je le malo upanja, da bi okreval. Ne rešijo ga niti njegovi neprecenljivi zakladi zlata in dragulj kamnov.

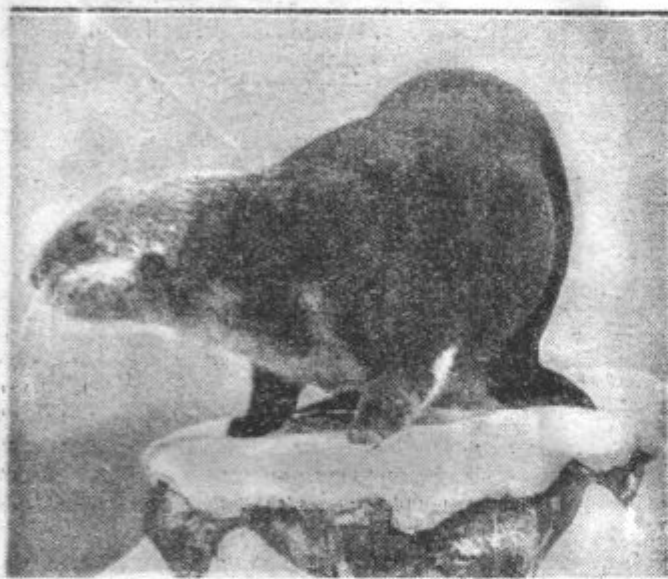

Sest najmlajših otrok nekih francoskih staršev, ki imata 11 otrok in sta dobila 25.000 frankov nagrade, ki jo dobi vsako leto ona družina, ki ma največ in najbolj zdrave otroke

Božič šolarjev v Parizu. Na sliki vidimo prezidenta francoske republike, ki na svetli večer povabi 200 šolarčkov k sebi na večerjo, da jih pogosti

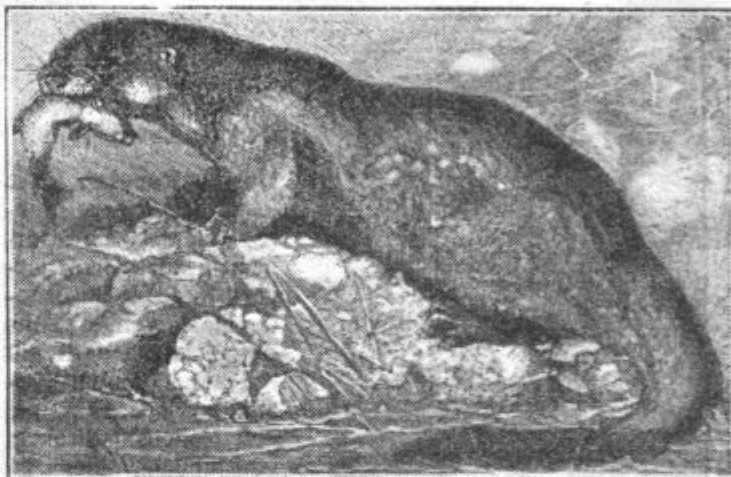

Desno:

Vidra, pri nas že precej redka so-rodnica kun —

Levo:

Morska vidra živi v severnem delu Tihega Oceana in je zaradi svojega kožuha, že skoro popolnoma iztrebljena.

Desno:

Velika podlasica, ki njen kožušek postane pozimi razen črne polovice repa popolnoma bel, je znana pod slavnim imenom hermelin.

Levo:

Skunk

je lepa živalica, ki jo v njeni domovini Ameriki imenujejo «smrduh», ker smrdi za sto dehorjev. Vendar jo v množinah goje radi kožuha.

Desno:

Naše domače kunebelice in zlatice, ki so njih kožo vsako leto dražje in prinašajo srečnim lovceim lepe denarce.

Levo:

Sobol, pu kasiji in Sibiriji nekdanje zelo razširjena kuna ima tako fin kožuh, da so morali najlepše kože oddajati carskemu dvoru in so ga imenovali «carski sobol».

